

PrimeEducationSweden
Parental and Pupils' Rights in Education

Målsättningar:

1. Förändra skollagen (SFS 2010:800) så att religiösa och filosofiska inslag får förekomma i undervisningen och utbildningen, i enlighet med Europakonventionens första tilläggsprotokoll och FN:s internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

När utkastet till ny skollag presenterades (2005) kritiserades förslaget av Barnombudsmanen och flera remissinstanser, som påvisade att det var mycket tveksamt om den föreslagna lagen stod i överensstämmelse med Europakonventionen samt andra konventioner om mänskliga rättigheter. Skollagskommittén påpekade att ett krav på att undervisningen vid en fristående skola ska vara icke-konfessionell inte torde vara förenligt med Sveriges internationella åtaganden enligt Europakonventionen. Enligt Europakonventionen görs ingen uppdelning mellan undervisning och utbildning.

2. Förändra skollagen (SFS 2010:800) så att begreppet konfessionell inte är definierande för undervisningen eller utbildningen.

Vid lagens tillkomst anförde lagrådet att uttrycken "icke-konfessionell", "konfessionell inriktning" och "konfessionella inslag" var av så avgörande betydelse för förståelsen av lagtexten att de borde definieras i lagen. Denna brist på definition har skapat rättsosäkerhet, godtyckliga bedömningar och inspektionsbeslut som strider mot internationell rätt. Europadomstolen har i flera fall slagit fast att just rätten till pluralism inom undervisningen och utbildningen är väsentlig för att bevara det demokratiska samhället. Europadomstolen har understrukt att sekularism ("laïcité") också är en "filosofisk övertygelse", det vill säga en "tro", och som sådan är inte sekularism "neutral". Europadomstolen har i praxis slagit fast att filosofiska, religiösa och andra värdegrundande aspekter faktiskt ingår i de flesta ämnen i skolans undervisning. Det ingår inte i lagstiftarens eller tillsynsmyndigheters roll att skilja mellan värdenetral kunskap å ena sidan och en i religionen förankrad etisk vägledning eller religiösa uttryck å andra sidan. Utgångspunkten för all undervisning och utbildning bör istället vara saklighet och allsidighet, förenlighet med skollagens värdegrund, vetenskaplighet och beprövad erfarenhet samt överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna.

3. Förändra skollagen (SFS 2010:800) så att den harmonierar med den svenska skolans styrdokument vars värdegrund är konfessionell.

Enligt Lgr 11 skall skolans värdegrund förmedlas i överensstämmelse med *den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism*, genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Läroplanen slår fast att det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. I lagrådsremissen till skollagen påpekades att de krav som ställs på skolan att ge eleverna förutsättningar att erövra kunskaper blir alltmer omfattande, och att det är nödvändigt att ta ställning i etiska frågor inom alla kunskapsområden. Första kapitlet i läroplanen, där värdegrunden beskrivs, bygger på konfessionella ställningstaganden som bland annat syftar till att bygga en trygg identitet genom att förstå det egna kulturarvet och delaktigheten i det gemensamma arvet. Läroplanens konfessionella grundsatser styr skolverksamheten och kommer därmed i konflikt med skollagen.